

Phân biệt tư bản bất biến và tư bản khả biến:

- Tư bản bất biến (c) là phần tư bản dùng để mua sắm các yếu tố vật chất sản xuất như máy móc, thiết bị, nguyên vật liệu, và cơ sở hạ tầng. Tư bản bất biến không thay đổi giá trị trong quá trình sản xuất, nó chỉ chuyển giá trị của mình vào sản phẩm cuối cùng.
- Tư bản khả biến (v) là phần tư bản dùng để mua sức lao động của công nhân. Tư bản khả biến có khả năng biến đổi và tăng lên trong quá trình sản xuất thông qua việc tạo ra giá trị thặng dư (m). Do đó, tư bản khả biến là nguồn gốc của giá trị thặng dư.

Mối quan hệ giữa tư bản bất biến và tư bản khả biến:

Mối quan hệ giữa hai loại tư bản này được thể hiện qua **tỷ suất giá trị thặng dư**, ký hiệu là m' . Tỷ suất giá trị thặng dư được tính bằng công thức:

$$m' = \frac{m}{v}$$

Trong đó:

- m là giá trị thặng dư
- v là tư bản khả biến

Tỷ suất giá trị thặng dư phản ánh mức độ bóc lột lao động của nhà tư bản đối với công nhân.

Khi tỷ suất giá trị thặng dư tăng lên:

Khi tỷ suất giá trị thặng dư tăng lên, có nghĩa là giá trị thặng dư thu được từ mỗi đơn vị tư bản khả biến tăng lên. Điều này có thể dẫn đến một số hiện tượng như:

1. Tăng năng suất lao động: Người lao động phải làm việc nhiều hơn hoặc hiệu quả hơn mà không được tăng lương tương ứng.
2. Giảm giá trị lao động: Giá trị sức lao động có thể bị hạ thấp, nghĩa là người lao động nhận được ít hơn so với giá trị mà họ tạo ra.
3. Gia tăng bất bình đẳng: Chênh lệch thu nhập giữa nhà tư bản và người lao động ngày càng lớn.

Ví dụ thực tiễn từ Vinamilk

Số liệu năm 2022:

- Tư bản bất biến (C): 8,000 tỷ VNĐ
- Tư bản khả biến (V): 2,500 tỷ VNĐ
- Lợi nhuận sau thuế (M): 10,633 tỷ VNĐ

Tính toán tỷ suất giá trị thặng dư:

$$m' = 10,633 / 2,500 = 4.25$$

Điều này cho thấy mỗi đồng đầu tư vào lao động tạo ra 4.25 đồng giá trị thặng dư cho Vinamilk.

Hiện tượng khi tỷ suất này tăng:

- **Tăng lợi nhuận:** Công ty có lợi nhuận cao hơn.
- **Tăng cường độ lao động:** Công nhân làm việc cật lực hơn.
- **Cải tiến công nghệ:** Nâng cao năng suất lao động.

Dẫn nguồn

- [Báo cáo tài chính Vinamilk 2022](#)
- [Tổng cục Thống kê Việt Nam](#)

Kết luận: Tư bản bất biến và tư bản khả biến là hai thành phần quan trọng của tổng tư bản, được kết nối qua tỷ suất giá trị thặng dư. Khi tỷ suất này tăng, lợi nhuận của nhà tư bản và mức độ bóc lột công nhân đều tăng. Cân bằng lợi ích giữa hai loại tư bản này là chìa khóa để đạt được phát triển bền vững và thịnh vượng cho cả doanh nghiệp và người lao động.